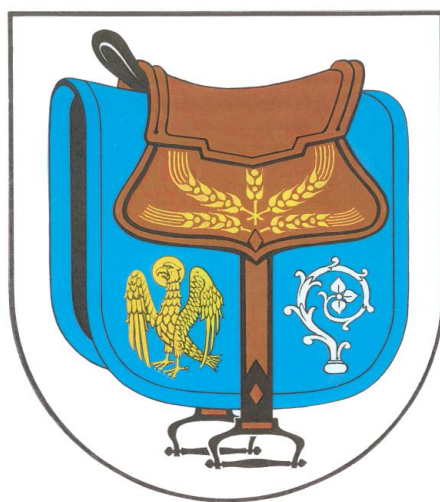

GMINA SADLINKI

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo na lata 2008-2016

1. Rys historyczny

Obszar wsi należał do dominium biskupów pomezańskich od połowy XIII w. Prawdopodobnie wieś była lokowana już w I połowie XIV w. W 1381 roku został wymieniony jako świadek sołtys Volkmar ze wsi Grabow. W 1386 roku bp Jan I zatwierdził układ między kapitułą a mieszkańcami wsi dotyczący prac melioracyjnych. Wieś była niszczonea podczas wojen polsko – krzyżackich w latach 1454 – 1466 i 1519 – 1520 oraz wojny „księżej” w latach 1479 – 1480, a także w wyniku licznych wylewów Wisły, zwłaszcza pod koniec XV w. Obszar wyludnionej wsi stał się pastwiskiem. Dopiero około 1575 roku elektor Albrecht Friedrich sprowadził tu Olędrów z rejonu Wielkich Lichnów na Żuławach. Umocnili oni wały wiślane i zbudowali sieć kanałów melioracyjnych. W 1581 roku w całym Grabowie było 26 oczyszczonych chłopów na 45 łanach i 12 morgach. We wsi w XVII w. istniała karczma z piwem a latem był wolny połów ryb na Wiśle i kanałach za niewielki czynsz. Zwiększone osadnictwo po wojnie 30 – letniej hamowały powodzie. W 1789 roku było tu 21 gospodarstw należących do królewskiej wsi emfiteutycznej. Między wałem a Wisłą znajdowała się łąka „Wielka Kępa Grabowska” licząca około 400 ha. W latach 1773 – 1777 na rozkaz Fryderyka II zaczęto tam budować twierdzę, ale prace przerwano, gdyż zapadła decyzja o budowie twierdzy Grudziądz. Była też mleczarnia, natomiast do szkoły dzieci uczęszczały do Grabówka. W latach 1945 – 1954 była tu Gminna Rada Narodowa. Wójtami byli: Kazimierz Lipiński, Aleksander Ciszkowski, Aleksander Śnieda. W latach 1954 – 1958 przewodniczącym Gromadzkiej Rady Narodowej byli: Tadeusz Piwowarski i Bolesław Burzawa. Jednym z organizatorów OSP był Feliks Kazimierski. W 1959 roku gromadę włączono do Marezy. W latach 60 – tych powstało jedno z pierwszych Kółek Rolniczych, które działało do 1974 roku. Prezesem był Józef Żyła. Z inicjatywy tego Kółka Rolniczego wybudowano świetlicę wiejską. W 1991 roku powstała pierwsza centrala telefoniczna, która mieściła się w świetlicy wiejskiej. W późniejszym czasie przedłużono tę linię telefoniczną na obszar miejscowości Grabowo, Kaniczki i Wiśliny.

2. Położenie geograficzne

Miejscowość Grabowo tworzy jeden ciąg zabudowy z miejscowościami Kaniczki i Wiśliny, biegnący zachodnim skrajem Doliny Kwidzyńskiej wzdłuż wału przeciwpowodziowego Wisły. Wieś nie posiada wyraźnych granic w przestrzeni zabudowanej, koniec jednej wsi stanowi początek następnej a granice obrębów mają znaczenie czysto formalne.

3. Strefa społeczna

1.1. Struktura demograficzna

Liczba mieszkańców sołectwa Grabowo wg stanu na dzień 31.12.2007 roku wynosi 134 osoby. Porównanie liczby mieszkańców sołectwa Grabowo z sąsiednimi sołectwami przedstawia tabela:

Sołectwa	Liczba mieszkańców
Białki	456
Bronisławowo	384
Glina	269
Grabowo	134
Kaniczki	304
Karpiny	366
Nebrowo Małe	297
Nebrowo Wielkie	352
Okragła Łąka	382

Olszanica	456
Rusinowo	190
Sadlinki	1814
Wiśliny	297

1.2. Oświata

Na terenie sołectwa Grabowo nie funkcjonuje żadna szkoła. Dzieci i młodzież z terenu miejscowości Grabowa uczęszcza do Zespołu Szkół w Nebrowie Wielkim.

1.3. Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie sołectwa Grabowo funkcjonuje świetlica wiejska.

1.4. Zasoby kulturowe i budownictwo charakterystyczne

W miejscowości Grabowo znajduje się dawny cmentarz menonicki. Wielkość cmentarza wynosi 40x20 m. jest wyraźnie podniesiony nad otaczające go pola uprawne. Znajduje się tu stela ozdobiona ornamentem kwiatowym z napisem: Theophiel Friedr. Albrecht – 27.06.1841 – 31 August 1860. znajduje się tu jeszcze krzyż żeliwny. Do budownictwa charakterystycznego możemy zaliczyć zespół domów kolonijnych z początku XX w.

2. Infrastruktura techniczna

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Sołectwo Grabowo zaopatruje się w wodę z wodociągu wiejskiego zasilanego z ujęcia wody w miejscowości Sadlinki.

4.2. Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków

Na terenie sołectwa nie funkcjonuje żadna oczyszczalnia ścieków.

4.3. Energetyka, telekomunikacja

Sołectwo Grabowo wyposażone jest w energię elektryczną. Przechodzi tam linia elektryczna napowietrzna miasta Kwidzyna. Mieszkańcy mają również dostęp do telefonii komórkowej oraz do telekomunikacji. Obsługa telekomunikacyjna odbywa się poprzez centralę nadrzędną w Kwidzynie.

4.4. Komunikacja

Przez teren sołectwa Grabowo przebiega droga powiatowa.

4.5. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie mieszkańców Grabowa w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła. W przeważającej części domostwa mieszkańców ogrzewane są węglem.

4.6. Gospodarka odpadami

Na terenie sołectwa Grabowo funkcjonuje system zbiórki odpadów niesegrowanych oraz od 2000 roku próbny system selektywnej zbiórki (tworzywa sztuczne, szkło).

Wykaz miejsc pojemników do selektywnej zbiórki odpadów:

L.p.	Miejscowość	Miejsce ustawienia pojemników
1.	Grabowo	k. świetlicy wiejskiej

3. ANALIZA SWOT

Podsumowane sytuacji rozwojowej sołectwa Grabowo

1. SILNE STRONY

- dobry klimat,
- położenie geograficzne,
- rolnictwo,
- świetlica wiejska,
- sprawny dowóz dzieci do pobliskiej szkoły,
- integracja społeczeństwa,
- duża aktywność mieszkańców,
- bliskość miasta Kwidzyn,
- urodzajne gleby,
- walory krajobrazowo – turystyczne.

2. SŁABE STRONY

- brak kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków,
- brak ofert na zagospodarowanie wolnego czasu dla młodzieży,
- niski stan zasobności gospodarstw,
- brak boiska, placu zabaw,
- niedostateczna ilość lamp oświetleniowych,
- brak miejsc do spotkań plenerowych,
- słabo rozwinięta działalność gospodarcza i usługi,
- przestrzenne bariery rozwoju,
- słabo rozwinięta agroturystyka,
- ucieczka ludzi młodych.

3. SZANSE

- ciekawe okolice i atrakcyjny krajobraz stwarzają dobre warunki do zamieszkiwania i codziennego wypoczynku,
- promocja walorów sołectwa,

- z uwagi na bliskość miasta Kwidzyna Grabowo mają szansę stać się ośrodkiem podmiejskim o funkcji zaplecza mieszkaniowego i rekreacyjnego,
- rozwój agroturystyki,
- rozwój rolnictwa,
- rozwój sektora usług,
- zwiększenie liczby prowadzonej działalności gospodarczej.

4. ZAGROŻENIA

- zanieczyszczenie środowiska,
- migracja młodzieży do dużych miast,
- brak środków finansowych,
- słaby nacisk na ochronę środowiska,
- utrzymujące się wysokie bezrobocie w kraju,
- ograniczona możliwość kształcenia ludzi młodych,
- brak rynku zbytu produktów rolnych,
- wychwytywanie obcych inwestycji przez miasto Kwidzyn,
- brak pomocy ze strony państwa.

6. Planowane kierunki rozwoju

6.1. Wizja rozwoju wsi.

Wizja rozwoju wsi Grabowo obejmuje wszystkie płaszczyzny życia mieszkańców, została ona zawarta w poniższym zestawieniu:

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	- świetlica wiejska, - tereny rolnicze, - gospodarstwo agroturystyczne, - szlak rowerowy,	Co ma ją wyróżniać?	- rozwój agroturystyki, - świetlica wiejska, - usytuowane nowe lampy oświetleniowe, - chodnik przy świetlicy,
Jakie pełni funkcje?	- funkcje mieszkaniowe, - funkcje rolnicze,	Jakie ma pełnić funkcje?	- kulturalne, - usługowo – produkcyjne,

	- funkcje usługowo – handlowe,		- mieszkaniowe, - agroturystyczne,
Kim są mieszkańcy?	- pracownicy, - rolnicy, - emeryci i renciści, - bezrobotni, - młodzież,	Kim mają być mieszkańcy?	- zintegrowani mieszkańcy wsi, podnoszący swoje kwalifikacje, zaangażowani w życie wsi, - aktywna młodzież, nieszukająca pracy poza granicami kraju,
Co daje utrzymanie?	- praca w sferze produkcyjno – usługowej we wsi i poza nią, - rolnictwo, - emerytury i renty, - pomoc społeczna, - zasiłki dla bezrobotnych,	Co ma dać utrzymanie?	- praca w agroturystyce, - działalność gospodarcza, - praca w sferze produkcyjno – usługowej,
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	- Rada Sołecka	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	- mieszkańcy powinni być członkami różnych organizacji i grup nieformalnych, - powinni organizować zebrania wiejskie, - aktywny udział mieszkańców w budowaniu wizerunku wsi,
W jaki sposób rozwiązują problemy?	- pisma i petycje, - zebrania wiejskie, - indywidualne interwencje w Gminie,	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	- organizowane powinny być zebrania i spotkania wiejskie, - spotkania z władzami, - zwiększenie przepływu informacji pomiędzy mieszkańcami,
Jak wygląda nasza miejscowość?	- domy jednorodzinne, - zabudowa niejednorodna, - domostwa zadbane,	Jak ma wyglądać nasza miejscowość?	- zadbane posesje, estetyczne, - oświetlenie uliczne we wsi, - wyremontowana świetlica wiejska, - zbudowany chodnik we wsi zwiększający bezpieczeństwo

			mieszkańców, - postawienie dodatkowego przystanku autobusowego w pobliżu świetlicy,
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	- czyste środowisko, - w pobliżu tereny zielone i stawy hodowlane,	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	- niezanieczyszczone środowisko naturalne umożliwiające kontakt z naturą, - lepsza infrastruktura,
Jakie jest rolnictwo?	- rolnictwo tradycyjne,	Jakie ma być rolnictwo?	- przynoszące dochody, - zmodernizowane i bezpieczne dla środowiska,
Jakie są powiązania komunikacyjne?	- niezadowalające połączenia,	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	- regularne połączenia komunikacyjne, - wnioskowanie o zwiększenie ilości połączeń komunikacyjnych,
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	- świetlica wiejska,	Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	- świetlica wiejska wyposażona w sprzęt umożliwiający różnorodny rozwój i doskonalenie umiejętności,

6.2. Opis planowanych przedsięwzięć.

Plan Odnowy Miejscowości Grabowo zakłada realizację działań ze sfery życia społeczno – kulturalnego i gospodarczego.

W tym rozdziale zostanie przedstawiony wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2008-2016. Lista ta jest otwarta i może być modyfikowana lub zmieniana w trakcie całego okresu programowania.

W celu zapewnienia realizacji planowanych działań niezbędny jest remont i doposażenie świetlicy wiejskiej, uzupełnienie oświetlenia, jak również położenie chodnika przy świetlicy znajdującej się w centrum wsi. Pozwoli to na stworzenie miejsca, w którym będzie mogła

spotykać się lokalna społeczność i spędzać wolny czas. Przyczyni się to do podniesienia atrakcyjności miejscowości.

Wszystkie te działania mają na celu zapoczątkowanie realizacji wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Należy zauważyć, że rozwój kulturalny, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa jednak na każdą dziedzinę życia. Jest katalizatorem przemian społecznych i ma również bezpośredni wpływ na inne dziedziny życia mieszkańców.

Planowane do realizacji przez mieszkańców Grabowa działania obejmują w szczególności następujące działania:

Priorytet I: Modernizacja i rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno – sportowej oraz działania na rzecz pobudzenia aktywności społecznej.

Zadanie 1.

Remont świetlicy wiejskiej w miejscowości Grabowo.

W ramach zadania planuje się remont świetlicy, w ramach którego należy przede wszystkim wykonać elewację na budynku świetlicy z uwagi na zły stan. Planuje się również naprawić ogrodzenie wokół świetlicy, postawienie przy świetlicy lamp oświetleniowych. Dzięki realizacji tego zadania zostanie wyremontowana świetlica wiejska, która stanowi jedyne miejsce wspólnych spotkań lokalnej społeczności. W tym budynku będzie można organizować imprezy nie tylko sołeckie ale również imprezy dla dzieci i młodzieży i innych grup, które nie mają gdzie się spotykać. Wykonanie remontu świetlicy przyczyni się do poprawy wizerunku miejscowości, poprawy stanu infrastruktury społeczno - kulturalnej jak również zostaną zaspokojone najważniejsze potrzeby lokalnej społeczności.

Zadanie 2.

Uporządkowanie terenu cmentarza ewangelickiego.

Planuje się uporządkować teren cmentarza menonickiego. Polegać to ma na usunięciu zakrzaczenia i uporządkowaniu śmieci.

Priorytet II: Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej.

Zadanie 1.

Budowa oczyszczalni przydomowych.

W ramach zadania planuje się podłączenie gospodarstw do oczyszczalni przydomowych. Dzięki temu nastąpi ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, jak również poprawa jakości życia mieszkańców.

Zadanie 2.

Montaż nowych lamp oświetleniowych.

Przewiduje się montaż kilku lamp oświetleniowych, na obszarach dotychczas nieoświetlonych w „centrum” wsi. Dzięki temu wzrośnie bezpieczeństwo na drogach, nastąpi również poprawa jakości życia mieszkańców.

Zadanie 3.

Budowa chodnika we wsi.

Planuje się budowę chodnika przy świetlicy wiejskiej w „centrum” wsi. Chodnik ten zapewni bezpieczeństwo mieszkańcom. Przy chodniku tym planuje się postawić dodatkowy przystanek PKS. Realizacja tego zadania sprawi, iż wzrośnie bezpieczeństwo na drogach, poprawi się również jakość życia społeczności lokalnej i nie tylko.

Zadanie 4.

Poprawa estetyki wsi.

Poprawa estetyki wsi ma być przeprowadzona według indywidualnych możliwości właścicieli posesji.

6.3. Szacunkowy kosztorys i harmonogram planowanych przedsięwzięć.

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Planowany harmonogram realizacji zadania
1.	Remont świetlicy wiejskiej	21.000,00	2008-2015
2.	Uporządkowanie terenu cmentarza ewangelickiego	10.000,00	2010-2013
3.	Budowa oczyszczalni przydomowych	450.000,00	2008-2016
4.	Montaż nowych lamp oświetleniowych	70.000,00	2009-2011

5.	Budowa chodnika we wsi	100.000,00	2011-2016
6.	Poprawa estetyki wsi	-----	corocznie